

مطلبی از محمدرضا سعیدی

استراتژی امیر کبیر در حمایت از تولید داخلی و اقدامات وی در برند سازی کالاهای ایرانی

در سالهای ۱۲۸۲ و ۱۲۸۳ در دوران ناصری کشور با بحران ورود کالاهای خارجی و کاهش ارزش پول ملی روبه رو می شود .

به گزارش خبر، "دکتر محمدرضا سعیدی مدیرگروه صنعت و بازرگانی رادیو اقتصاد، در مطلب ارسالی به پایگاه خبری گزارش خبر درخصوص "استراتژی امیر کبیر در حمایت از تولید داخلی و اقدامات وی در برند سازی کالاهای ایرانی " آورده است:

گزارش این بحران را میرزا شفیع قزوینی در کتاب قانون قزوینی آورده است . براساس این گزارش خروج پول از کشور باعث ایجاد فقر و بی نظمی در موازنه واردات و صادرات و این خود باعث فروپاشی صنعت داخلی می شد.

میرزا شفیع با مقایسه سیاست های اقتصادی برخی حکام در سه پرده به توضیح استراتژیک امیر کبیر و حمایت از تولید کالاهای ایرانی می پردازد: پرده اول - در زمان کریم خان زند

وقتی برای کریم خان تجار و بازرگانان از اروپا هدایا و اشیایی می آوردند کریم خان ضمن تشکر و دادن عوض به آنها، بلافاصله دستور می دهد این اشیاء را بشکنند و معدوم کنند . وقتی از وی می پرسند چرا این اقدام را انجام دادی می گوید اگر این نوع اشیاء در مملکت انتشار یابد پول مملکت حمل دول خارجی می شود و رعیت مرا می کشد . این اقدام کریم خان سلبی است و راهکاری ارایه نمی دهد.

پرده دوم - در زمان نادر شاه

در زمان نادر قطعی نان بوجود می آید و وی با سیاستی غلط تلاش می کند قیمت نان را کنترل کند و اعلام می کند کسی حق ندارد نان را گران بپزد با این نانوایان در روز ۲ ساعت نان می پختند و دیگر میبستند . نان کمبود پیدا کرد . نادر تصمیم به تنبیه نانوایان می کند . نان با این اقدام زیر زمینی می شود .

پس از این ، تدبیری که اندیشیده می شود اینست که بهترکه نرخ نان را آزاد کنند تا لااقل اگر نان گران است در دسترس مردم باشد بعد نتیجه می گیرد بحران نان به علت پایین بودن سطح در آمد مردم است و در کشورهای دیگر افزایش ثروت رعیت جلوتر از افزایش قیمت کالاها است . بنابراین نادر جماعت خباز را خواست و نرخ را آزاد کرد و نان به وفور پخته شد و در مدت قلیل چشم خلق پر شد.

پرده سوم - در زمان امیر کبیر

در سالهای ۱۲۸۲ و ۱۲۸۳ در دوران ناصری کشور با بحران ورود کالاهای خارجی و کاهش ارزش پول ملی روبه رو می شود . گزارش این بحران را میرزا شفیع قزوینی در کتاب قانون قزوینی آورده است . براساس این گزارش خروج پول از کشور باعث ایجاد فقر و بی نظمی در موازنه واردات و صادرات و این خود باعث فروپاشی صنعت داخلی می شد.

اما در زمان امیر کبیر قرار و مدار امیر این بود که حتی کمترین پول مثلا ۱۰۰ دینار هم از محروسه (مملکت) به دول خارجی نرود .

با این حال امیر کبیر می دید که برخی از کالاهای خارجی مثل ترمه و شال کشمیری نسبت به نمونه داخلی ازکیفیت بالاتری برخوردار است.

بنابراین به این نتیجه رسیده بود راه مقابله با کالای با کیفیت ، صدور بخشنامه و ممنوعیت ورود کالا مرغوب نیست بلکه با یک استراتژیک درست طرحی را پایه گذاری می کند که بعدها بنا ترمه یا شال امیری معروف می شود (برند سازی).

در این طرح بانفدگان ایرانی را تشویق کرد که اگر در حد شال و ترمه کشمیری کالایی تولید کنند جایزه می گیرند . این اقدام امیر در ظرف چند سال باعث تولید شال و ترمه هایی شد که بنام امیری شهرت یافت که قابل رقابت با کالاهای مشابه خارجی بود . و بدین ترتیب تولید این نوع کالا رونق گرفت .

امیرکبیر در مدت سه سال توانست با حمایت از تولیدات داخلی، اقتصاد کشور را از وابستگی بیگانگان نجات دهد.

صنعت نساجی به دلیل حمایت امیرکبیر و دستور استفاده از منسوجات ایرانی برای نظامیان و تشویق مردم به مصرف آنها رونق تازه ای گرفت. به عنوان نمونه شال کرمانی در زمان امیرکبیر ترقی خوبی کرد، که همین دلیل به آن شال امیری هم می گفتند، به حدی که با شال معروف کشمیری هند قابل رقابت بود. امیرکبیر خود در این خصوص می نویسد: « شال کرمانی طوری ترقی کرده است که شخص صاحب سر رشته در کمال اشکال می تواند از شال کشمیری تمیز بدهد، بلکه می توان گفت تمیز داده نمی شود.»

منبع:

- قانون قزوینی میرزا شفیع قزوینی
- کتاب آدمیت
- کتاب امیرکبیر قهرمان مبارزه با استکبار
- کتاب اقتصاد مقاومتی تفسیر جهاد کبیر